

1 רמב"ם יד החזקה הלכות קדוש החדש פרק One

- (ז) כשייה עמק ידוע מולד חדש מן החדש ותוסיף עליו אי"ב תשצ"ג יצא מולד חדש שאחורי ותדע באיזה יום מימי השבוע ובאיזה שעה ובכמה חלקים יהיה:
- (ז) כיצד הרי שהיא מולד ניסן באחד בשבת בחמש שעות ומאה ושבعة חלקים סימן להם אהק"ז כשותוסיף עליו שרירות חדש הלבנה והוא אי"ב תשצ"ג יצא מולד איר בלילה שלישי חמיש שעות בלילה ותשע מאות חלקים סימן להם ג"ה תתק"ק ועל דרך זו עד סוף העולם חדש אחר חדש:
- (ח) וכן כשייה עמק ידוע מולד שנה זו ותוסיף שאיריתה על ימי המולד אם פשוטה היא שאירית פשוטה ואם מעוברת היא שאירית המעוברת יצא לך מולד שנה שלאחריה וכן שנה אחר שנה עד סוף העולם והمولד הראשון שמננו תתחיל הוא מולד שהיה בשנה הראשונה של יצירה והוא היה בלילה שני חמיש שעות בלילה ומאותים וארבעה חלקים סימן להם בהר"ד וממנו הוא תחלת החשבון:

2 תוספות על ראש השנה דף ח/א

לפי שהמונה מבירת העולם לא מונה ר"ה עד يوم שני שנברא אדם הראשון ובעה תשיעית נצטווה כדאמר פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין ד' לתק): ומסתמא אז קדש החדש ומשכידש החדש ע"ב היה המולד ו' שעות קודם דשית שעוי מכסי סיירה ונמצא המולד בתחילת שעה ט' זהיא שעה שלישית של יום וסימן ו' פ' ביום ו' בסוף שעה י"ז היה המולד מאחר היה ר"ה עד יום ו' שקידש אדם הראשון החדש נמצא שנברא העולם בכ"ה באלו ואותה שנה של תוחו שמונין ממשים דיים אחד בשנה חשוב שנה וכשתדקדק על מולד ניסן של תוחו שלפני תשרי של יישוב שבו נברא אדם תמצא מולד ניסן ברבי עי בתשע שעות תרמ"ב חלקים שאתה צריך להשליך ב' ד' תל"ח לאחורי ב' ימים ד' שעות תל"ח חלקים ומולד תשרי של תוחו שלפניו שנמצא ב' ה' ר"ד

3 המפרש על הלכות קידוש החדש פרק ו הלכה ח

הمولד הראשון אשר ממנו תחילת וכו'. דע שאדם הראשון הייתה בראתו בתחילת שעה שלישית מיום שני מששת ימי בראשית שהרי אמרו ז"ל בראשונה צבר את עפרו בשניה גבלו בג' יצרו וכו', ולפי שקדם לבראתו מששת ימי בראשית חמישה ימים וארבעה שעורה שעות מיום שני הוצרכו לידע החדש שאלה הימים והשעות מהם וכן מולד השנה שווה החדש ממנו. באנן לחקר על זה המולד גרענו מן המולד הזה והוא יום ו' ב', ד"ח תעט"ז, והוא שאירית השנה פשוטה, יצא לנו מולד שנה זו שהיא קודם יצירת אה"ר בלילה שני ה' שעות ור"ד חלקים וסימן בהר"ד ונקראת גם זו השנה שת יצירה ואם נוספים ד"ח תעט"ז על יום ו' ב' יצא לנו מולד שנה שאחורי ג"ז תעט"ז. לפיכך בעלי חכמת העיבור נחלקין. יש מהן מי שסמרק על השנה שמולדה בהר"ד במנין שני יצירה ואמר לא יתכן שנשליך אלו החמשה, ימים וארבעה שעורה שעות מן המניין ולא נשגיח עליהם, ויש מהם מן שה咍 ממולד אה"ר והוא יום ו"ב ואירוע בזה המולד שהוא מולד השנה זאת והוא מולד תשרי ממנו ולפי שאין אדם סופר ימי אלא מתחלת ליתתו לפיכך תהיה תחלת ימי אה"ר ממולד יום ו"ב שאירוע יהיה בו מולד תשרי לפיכך היה מולדו מולד תשרי בזו השנה ביחד ואין מונין לאדם אלא מזו השנה כאדם שנולד לו בפסח בן מחשבון לתשלום חדש מימיו בט' זה אויר ולתשלום שנה יום פסח הבא ואע"פ שאין יום פסח זה לא ר' ח' ולא ר'ה וכ"ש שאירוע בזה העת היה ג' מולד שנה ראשונה שהרי אירע בזה העת מולד שנה זו. ולפי שנטוטה אדם בזה החשbon לא יתכן שהיא תחלת חשבון השנים אלא ממולדו לפי שא"א שיצתו מי שלא נברא עד עתה. ויש מהם מי שיתחיל שני יצירה מן השנה שאחורי מולד אה"ר ואומר שאה"ר לא התחיל לחשוב אלא אחר שנת יצירתו לפי שנה ראשונה אין צרך לחשוב אותה, וכל אחד מאלו השלוש דיעות יש בידו האמת. לפי שכלם מערבים השנהים בלבד, אבל הראשון אם יהיה אצל שני יצירה חמישת אלףים והוא אצל שני יצירות פחותה שנה ואצל הג' פחותה שתי שנים.ומי שסמרק בשני יצירה על שנה שמולדה בהר"ד יהיה אצל שני העיבור ג' אד"ט ומהמולד בהר"ד היא שנייה בהז"ג ו' ח' ואצל הג' אד"ז טבה"ז והכל שנה העיבור אצל שני אחת לפי שהשנה הג' מהמולד בהר"ד היא שנייה למולד יום ו' ב' והוא ראשונה למולד יום ג' תעט"ז. ובחרו רוב בעלי חכמת העיבור לה咍 ממולד להר"ד כדי שלא ישליך אפילו יום אחד מימי יצירה שלא ישגיחו עליו:

4 חזון איש

5 רבעו בחיה על בראשית פרק א פטוק ב

ויש לך לדעת גם כן כי מולד תשרי שבו נברא העולם היה בהר"ד אליו נבראו המאורות, ומאין-node זה ממולך ניסו הבא מאחריו, אבל מאחר שהמאורות לא נבראו עד יום רביעיanno יודען בברור שמדוברם לא היה בהר"ד אבל הוא החשובן האמתי אצל חכמי התוכנו:

ומה שתיקנו לומר בתפילה זה היום תחילת מעשיך אפשר לנו לומר כן בין לסתינו בהר"ד בין לסתינו ויד', אם אנו מונין לסתינו ויד' הוא שנברא אדם ביום שני אחר עברו שתיים עשרה שעות מן הלילה ושתי שעות מן היום יהיה ביום תחילת מעשיך לדין, ואין צריך לומר מסימנו בהר"ד כי ביום מעשיך על יום שני שהוא תחילת העשיה שנאמר יעש אליהם את הרקיע, שהרי ביום הראשון לא הזכיר בו עשה אלא בראיה, וזהו לשון מעשיך ולא אמר ברואיך:

...
ויש לך לדעת כי יש בידינו קבלה בפסקוק זה של בראשית שמנו יצא שם בן מ"ב המוחס למדת הדין עד ב"ת של فهو אך על ידי צירופים רבים, ואם תאר עני הלב תמצא בו המין של בהר"ד שזכה למעלה והוא רשום בפרשא ואותיותיו ארבעתם בין כל אותן ואות מ"ב אותיות, והמשכיל יוכל להבחן כי אין זה דרך מקירה אבל הוא מופת גמור על חידוש העולם כי בטרם הרים יולדו ולא היה בהר"ד היה מدت דינו של עולם במקום בהר"ד פועל באין כדי ומו西亚 כלי למשהו, וזהו מבואר:

6 ספר נפתלי

7 רמב"ס יד החזקה הלמות אישות פרק א

(ב) וליקוחין אלו מצות עשה של תורה הם ובאחד משלשה דברים האשה נקנית בכיס או בשטר או בביאה בביאה ובשטר מן התורה ובכסף מדברי סופרים וליקוחין אלו הן הנקראות קידושין או אירוסין בכל מקום ואשה שנקנית באחד משלשה דברים אלו היא הנקראת מקודשת או מאורסת. [השגת הראב"ד - בביאה ובשטר מן התורה ובכסף מדברי סופרים א"א זה שבוש ופרוש משובש הטעה]:

8 מגילת אסתר על ספר המצוות לרמב"ס - שורשים - שורש באות ג

כתב בתשובה דמدادמר בגמר משכחת לה אrosis בתולה כגון שקדשה בשטר لكن פסק שהשטר מן התורה, וזה פירושו דמאי שאמרו בגם כי אrosis בתולה דכתיב רחמנא משכחת לה בשטר ולא בא אצלנו ספק אלא בעניין קדושי כסף אי היו עס ביה או דילמא אפילו לחודיו, א"כ אף שלמדו קדושי שטר בג"ש היה כמו שהזיכרו החכמים בו היותו דאוריתא, מאחר שכן אמרו בפירוש בגמרה דארוסה דקרה היא בשטר, וכן פסק שהשטר הוא מן התורה ע"כ. ומה שאמר הרמב"ן שיוצא מדבריו:

8 ר"ן נדרים דף לא

כיון שהتورה אמרה כי יקח איש אשה ולא אמרה כי תלקח אשה לאיש לא כל הימנה שתכנית עצמה לרשות הבעל ומ"ה אמר' בפ"ק דקידושין (דף ה) דאי אמרה היא הריני מאורסת לך אין בדבריה ממש אלא מכיוון שהיא מסכמת לקדושי האיש היא מבטלת דעתה ורצונה ומשוי נפשה אצל הבעל הדבר של הפקר והבעל מכינסה לרשותו הלכך אין אנו דין בקדושים מצד האשה אלא מצד הבעל

9 תפארת יוסף

10 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף סא/א

יבן ה' אלהים את הצלע ובשמואל חד אמר פרצוף וחוד אמר זגב ... בשלמא למאן דאמר פרצוף היינו דכתיב זכר ונקבה בראים אלא למאן דאמר זגב מי זכר ונקבה בראים כדוריבי אביהו דרבבי אביהו רמי כתיב זכר ונקבה בראים וכתיב כי בצלם אלהים עשה את האדם הא כיצד בתחילת עלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא נברא אלא אחד

11 מדרש רבה ויקרא - פרשה יד פסקה א

אמר ר' שמואל בר נחמן בשעה שברא הקדוש ברוך הוא אדם הראשון אנדרוגינוס בראשו אמר ר"ל בשעה שנברא זו פרצופין נברא ונسرו ונעשה שניים גברים ובזכר גב לנקבה איתיבין ליה (בראשית ב) ויקח אחת מצלעותיו אמר להן מטטרוי כדכתייב (שמות כו) ולצלע המשכן

12 תלמוד בבלי מסכת חולין זט ס/א

דרש רבי חנינא בר פפא יהי כבוד ה' לעולם ישmach ה' במעשייו פסוק זה שר העולם אמרו בשעה שאמר הקב"ה למיינהו באילנות נשאו דשאים קל וחומר בעצמן אם רצונו של הקב"ה בערבוביא למה אמר למיינהו באילנות וعود ק"ו ומה אילנות שאין דרך ליצאת בערבוביא אמר הקב"ה למיינהו אלו עאכ"ו מיד כל אחד ואחד יצא למינו פתח שר העולם ואמר יהי כבוד ה' לעולם ישmach ה' במעשייו

(ב) בתר ר'כ ח' ב' מתקשו זמה נמלקו ר' ט' ור' הי' נברך הנulos
גינוין לו צחצחי כלו הפסר לנו ר' ע' כמושל, וכගרא' ה'
הו'מ ס' תקפ' ה' מכז דלון נפקותם צמניות ומכלך דר' ל' דלון
דזמון ר' ור' נמלך כמושל וכתקופת על החצון שמלך דלון
בר' ל' צגנת כתוכו ומולד אל הדר' וו' ג', ותקופת חמי' אל הדר' י'ב
ז' י' ט' שנות, נ' מהליך אל למתת כתילד וכתקופת צמנים,
אלן שמלוקן צנענס כתבעון דר' ג' פבר ונתבי' גרכ' בטנוים וכיב'
בלומה וכתקופה ביטח' ז' ט' שנות ונמלך כתמתת תחלה ליל
ג' צמול צholes כד' מכל' נ' שנות ולו נגננס כתהמה לרוחם מהזינוס
ווע' חוקפת חמי' כמש'כ כל' מ' פ' מ' מלכות קש' ס' כ' ג', ה' ג' צנלאט
גרא'ס מהזינוס וכתחילא חונטה זט' שנות כמש'כ כפפרת ס'.
וור' ס' פבר לדינן נברך בטולס וכיב' כמושל ד' ע' תלמע'ג' ומולד
חמי' צלהולרי וו' [וכ' ל' ר' ב' ג' ה' ד' ב' חכמי]
וותקופת ניסן ס' ה' ט' תלמע'ג' קדס צנעל' בטולס כ'ל' צנעל'
כתמתת צהלה ליל ד' ער' מ' מעלות גמול טלב כד' מל' צ'ע' ט
תלמע'ג' [ג' ב' ה' ר' ק' ז' ימיס, להבי חוקפת ניסן צהלה ד' וכמושל
צ'ע' תלמע'ג' ומ' צנעל' בלע' צהלה דספיגט' עס כחמס ס' פיטח
ט' תלמע'ג' וזה גולס לאקורייס זמן כתקופת מושל דלון ט' תלמע'ג'.

וְאֵן קוֹיָל כִּי הַלְּפִיכָה הָנוּ מַוְינוּן תְּקוּפָת יִסְׁכָּלֶת בְּלִילָה,
וְהַ דְּמוּנִין לְהַקּוּפָה מַנְסָן עַי צְבָרָה אֲשֶׁר נַעֲמָמִים, וַיְצַחַק
לְכָסָסִיף מַעַס לְמַדְכָּב כִּמְפִתְחָת פָּט סָגְּרָבָה קְפָּבָה מַלְקִיסָּב
נִינְמַקְדְּשָׁן לְיִמְסָדָה שְׁמַעַד שְׁמַחְדָּר וְהַיְזָרְלָל הַלְּיִפְסִידָה כְּרוֹבָה,
וְכִינָה כְּרוֹמָה צְמָה שְׁלָנוּ מַקְדוּמִים זְעַט תְּלָמָם בָּבָנָה שְׁעָבָה תְּפָבָב
בְּכַמְתַקְדָּשָׁן תְּלִילָה בְּתַהְלָנוּ מַתְהָרָה הַלְּיִקְיָנוּ מַוְתָּן זְיִיחָה צְיִיסָה צְעָנָה
מַעֲזָרוֹת וְכַתְּחָלָה עַמְנוּ זְיִיחָה צְיִיסָה וְלִבְנָוָתָה זְמַעְגָּרוֹת, וְעַי
גְּסַפְּרָעָתִיס נְגִיבָה מַהְלָמָר זְבָבָד מַחְזָוָר רְוִיָּה טְולָה כְּסָעָבָה וְחַפְּבָב
לְלוֹחוֹר מִיְזָה יְמִיס וְצִנְכָוָן זְעַט תְּלָמָם בָּבָנָה נְסַמְּדוּ וְקָטָרָה יְמִיס.

וונראה לודעת לרמאנ"ס קי"ל כרך ה' וטמן לו"ג לכ"ע סבצ'ו תנוועתס
הילע צלח פעלטו מל קהאן וכלהומ ר' זמודרצע בס' זמאן'ו הילע

שלל כיון רשותם ניכר. ולדעתה כගרא"ה יט לנער'ה גמלת סס וסבדר שמתו היה נחיתת סמולד וכתקופת ויל' דמלקון צמפסר בסגניש וול'ה מינן גרא"ע מוקדם טגה לחתה, הגד לע' ותכן לנויר כן סבידי כל במנין עד חורבן צית סי' במנין מוכרען לדוחמר ע"ז ט' ב' ור'ה ור'י ב' בזען מולצן בצעית, וויל' דלער'ה הס"ג ולין כהמלהה מהצזון מכבר'ה' ר' האלט מוי'ג, וכלה דמגנן ז' ט' תלמי'ב ס'ל' לר'ה' זכנתלהה הטעמה נלה' נחלה' צחלה' טגה היל' חז' מלך עד צבעת במולד נגיד נמל'ה בעממה קו' גול'ה גמפל'ה צ'ג'ן פרמ'ג'.³

ולדעתם של מניין סמה לטוסו וכ"ל דבמ"ז יט לעי' לר' דלה' סמ"ז קא"ב ני' מולד דיזנ', ויל' דסבדר לומולד יוסן לר'צון כי צוות ה' שטוח תל"ה וכינך כטהובין בכ"ר' לדומולד חכמי בז' מוס' משפטן סמה במאול טס קי' חנ'ח כל' מולד יוסן כב' חותם חותם סמה במאול, והתקופת קודם גמולד ז' ט' חרלמ'ג, ומיכו יותר נורה לאלה ולכ"ע סבצ'ו להל' כל' פטנו פטלוון.
7) במה שכך בז' על התקופה ממול שמייה בזקוק ויל' דט'יו כו"ג בירוט ויתר על כתיגול וצתכלסיג'ה טרי' חומש דחלו' זכלל טיטוין וניטה בהכללה לחצוג זקיון כל' נתנו כמהות דה

אבל דעתך רבי זיל לך מון י"ב ח' דקיי"ל כת"ז נמקופח וזין
נמולד ונינס נעלם כשלום, הלא דמולד להלן סיס צוס ד'
ט' חרמ"ג, ווון מה יוזען סיגת כונר הלא קכלת דיזינו כן, ול"ל
גפ"ז כל ומסירין מהצנון כתפקידות ז"ע חרמ"ג משוס זיטות
בלגנדה ז' יומיים מענ"ש והתחילה בתקיפת גויס ד' שעת נני, נציריה
טולס, ומלו כוחתל מין בנות טולס, וגמלו וקדמה בהמלה לכתף
ז"ע חרמ"ג נגענה, וגזה גימול דל"ק קותה קו' לח' יתכן פלונגהת
ר' ור' זמלל ז' יומיים כללו תפאר נדרה, ולפרט ז' קהמתם ליכל
פלונגה במעיל.

ולפיו ית נמי בכלה דכוּרָה ממה צמְקוֹפֶת בְּרִכָּה נ"ע' ז',
לְלַמְדֵי יְהִקָּן הַלְמָלֵג נֶגְהָמָה בִּיתָם תְּקוֹפָת יְמִין וְלְטִוָּה
בְּמַתְלֵם לְלַי' וְלַע'.

עוד ית נמי נפי קו' כל דכטבו דמןין צנות עולם שהנו מוטזין
סוט' עס נס בטה בטוטו, דלכטוויה לנו מונין צנות ה'ס ברה'זון
וכל צנות עטרא וווערטס צמְלוֹס עד נה, ועטרא דווערטס צנומן עד
לאָרכָהס, זמְנוֹת יְהִקָּן וְעַקְבָּן וְצָנָה' ד' מְלֹהָת זָהָב מְלֹהָת יְהִקָּן עד
וילאָטס מליאס וצנות צמְנִיעָתָס מְלִוָּס עד צ'ינָן צלמאס וצנות מקרע
萊ְהַזְּן וְגַנְוָתָס צְבָל וְפַנְוָתָס צִים צָנִי וְצָנָה' סְגָנוֹת, וְכָל הַלְמָלֵג נֶגְהָמָה
צָנָה' כְּתוּבוֹ וְכָל הַלְמָלֵג נֶגְהָמָה צָנָה' חַי הַדָּס, וְהַמְּנוֹס
צָנָה' דְמַנְיָן נֶגְהָמָה בְּטוּלָס שְׁהָנוּ מַנוֹּן כָּוֹם מְוֹקוֹס צָנָה' חַמְת
מַנְיָ� כְּדוּרוֹת שְׁלָמָמוֹ נֶגְהָמָה ט' וְכ' ס' צְבָל'ם בְּלָגוֹת צְמִינָה פ' ג',
וְצָנוֹר י' ג' ה' ס' צְבָל'ם כְּפָרְטָי' דְלָכְטָב כְּי', וְכ' צָנוֹר לְקָמָן כ' ג' ה'

הראשון האור שמשתמשין בו בועלם זהה, הוא אור חמה ולבנה, והשני האור הגנו לצדיקים לעתיד לבא, וידוע כי האור שמשתמשים בו בועלם זהה הוא נאצל מן האור הגנו לצדיקים לעתיד לבא, והוא שדרשו חז"ל נבראת אורה של מעלה מגולגל חמה. שני אורים אלו הגנו והנגלת רמזים בפסק אחד, הוא שכחוב (זהלים לא) מה רב טובך וגוי, כי רב טוב הצפון הוא האור הגנו, פעלת לחוסים בכך הוא האור הנגלת, כלומר ממן פעלת אור נגלה לחוסים בכך בצלך בעולם זהה, והוא נגד בני אדם. ואל תחתה ותאמר והלא לא נבראו המאורות עד

ואותיותו ארבעתם, בין כל אחת ואחת מ"ב אותיותלי, ומהשכיל יבין, יוכל להבחין כי אין זה דרך מקרה אבל הוא מופת גמור על חדש העולם כי בטרם הרים يولדו, ולא היה בהרי"ז היה מدت דינו של עולם במקום בהרי"ז פועל אין כליל, ומוציא כליל למשהו, וזה מכוון. (ג) ויאמר אלהים. מלת אמרה היא החפץ, מה תאמר נפשך, ומה תרצה ותחפשן. או יהיה עניין ויאמר גוזר, עניין שנאמר (איוב כב) ותגוז אומר ויקם לך. **יהי אור ויהי אור.** על דרך הפשט שני אורים היו.

טוב טעם

אמריו ואומר כי מה שהסתכים רבי היל מתקין העיבור לא לחנם נהיתה כך אלא לכונה משערת עצל חכמתו בלתי נודעת עצלינו אשר מחוויכים אנחנו לחשוד שככלו, הפך המחבר הנז' בגבה רוחו ושכלו לדעתו [יגורן] אומר כי כך יהא כאשר עט לבבו חשוב. הנה עם מה שכתבתי יתבאר שכין שר' היל לכונה [נכונה] הייתה זאת שהסתכים לחשבון הזה אשר אנו מונין, על כן מאי מאי יתכן שתתיה רמז מה בתורה על זה ובחדאי הכוי הוא. ובבר אמרו שם הרמב"ן שאמר על שירות הארץ (עין בפירושו שם בסוף הפסחה) שנמצא מריםו בה כל אשר היה בעולם בדרך נטיריקן וכיוצא בו. גדרלה מזו אשר לא יכול להכחיש האיש הנמהר היה אמרו רז"ל (ירושלמי סנהדרין ד, ב) בימי"ט פנים נדרשת התורה לטהור וכן לטמא וסוי' רודי צ"ח (ע"ח בגמ' ב"פ מיט ועין שם) וכמ"ש הרב בפ' דברים ומקומו זולתו וכן אמרו (עירובין יג:) תלמיד אחד היה לו לר"מ שידע לטהר את השרע במיט פנים, וכן (בגמ' שם) מיט אין הלבנה כר"מ שלא עמדו על סוף דעתו שהיה מראה לטמא טהור וכן להפר. ועוד אמרו (שם) בחלוקת החכמים אלו ואלו דברי אלהי חיים. הנה כל זה שאמרו גם עלי בדורותיו יהה זהה לא יכול לומר אגדה היא ואין [-] ודאי בגמ' לא חלו בה צדי' זולת רבashi וקצת רבנן סבראי כדיוע וגם אמרו על זאת שכתבנו והוא [תמונה] מאי איך יהו (חסר), ובaille שנא' לטעם ולסב' ידוע [ציל'] ברוך הידוע שאפשר כך ואפשר שבכחמתו גור חי כך, (חסר) וקי' בן בנו [של ק"ז] על בירוא בזה שהוא לכונה [-] להסימך (חסר) וחכמתו [תמונה] בתורתו (חסר) מי יתן החושך ויתריו את הצעיר כל רוחו [וגם] יהיה לך בנין אב הוא יבנה ואני אהרס וייה בין ילדי' טסירה זקנ' עט שאניILD בשנים וכ"ש בחכמתה אשר היה לי לשחוק אכן אלו לא כתבתי ולא הרציתי עליו מגמת לבוי והיתה נדך בען כן אחר לא גילתי אשר בראותי זאת קנא קנאתי לה' צבאו' ולהתחבר חברורה, לזאת התורה, ואיש אם (חסר) תעכ"ז לא היהתי מוציא כאלה כי לא היום חדש הוא אשר ימצא חולק חכם על מי שקדמו אף בדין והוראה, אמנים אוכני שמעתי רבים אומרים סביר מי יראו ספר מאור עיניהם נשא עליינו והגבחו ממנה ואין לנו חלק בו, לא חשתי מלהמליץ יושר بعد רבינו תהא מנוחתו בבוד. וקורא אני עליו מעור עיניהם המעור עיני פקחים ויסלף בדבר צדיקים, האל יתברך בחסדו יוצנו לקיים חוקים, משפטים ישרים וצדיקים, ויצילנו ממזוקים, ואת סכת דוד הנופלת יקים.

לו. ואותיותו ארבעתם וכור' מ"ב אותיות. ב' בראשית עד ב' של ובהו מ"ב אותיות, ה' מובהה עד ר' של ויאמר מ"ב אותיות, ומשם והלאה עד ד' של יبدل מ"ב אותיות הינו בהרי"ז. ממהריה (ספר נפתלי, סי'

יע, עיי' בהגנת רבינו זל.)

לח. פועל באין כל. אומר אני שרמז לנו הרוב זל' במלות קצרות, שקבלתו עצמות וכליים כמו שביאר רבינו משה בפרדס רמוניים שחייב, עיין בשער עצמות וכליים (השער הרביעי), ורבנים אמרו על רבינו בחוי

הנקיינה טפילה זו אל רצון וינגרת לך רצון וינקירה נקמה לחם מלעומיו רצין.
האם קיימ אדה"ר מצוות טרם שנצטווה

פירוש רש"י, מלמד שגם תלמידו עלה
כל נחמה ומייה, ולא נתקללה לעמו
עד גביה על חוה (ינמות קג). עיין גם פל' דברי
ר' זעיר נטעלי זרב ז"ל (כהן) סכתה, וז"ל:
ושקציו המפרשים (עיין גול חייא כהן מות מא),
היך גביה על נחמה, שלי נטעו על העליות,
ונחמה בכלל עליות לדחיתת פלק ד' מיטות שב
כו, ונחמתה רק צו קושיה זו ממקלון ידיעה,
Ճחיתת פלק חד ליני ממונות (סנדין נט):
בנה צביעת נזלווגה לו חוה כו' מצעית
נטו כו', שלי דביזוי נל מזות גנו שיב
חחל זיוג חוה, ולבך זה גביה על נחמה ומייה
שיב לפני זיוג חוה כו', עכ"ל ז"ל. ומזהול
Ճחט תלמידו לא קיים מזות גבי נח טلس
נטו עליום שג.

ויבז ד' אלקים את הצלע (ב, כב).

זמן גדלות של עבד איננו כאשה
כי זה תלוי בכוונה יתרה שמיוחדר לאשה בלבד
שAMENTI, לדלותן כל עבד היה נ"ב סוכן
ויש להלך כמו נחלה, כיוון דע
הימקס נחלה (חגיגת ד).^{ש.} וחיינו נוח לנו ככזה
לודלי גדלותן כל עבד היה כצולח חייך, ולו
ענין לנוכח מה שוקץ עבד נחלה לנענין מזוה
וועל חיוך פלוני דיניים, דמלל מкус בטבע
יה היה, ומה שגדלותה חלה קודס נחיך היה
טבוי נחלה, עיין נדה (מג:) ויין
הליך יוסף הצעיר, מלמד צמתן הקב"ה ניס
ימילך נחלה יומל מובל ע"ץ, ואמס כן ז
לה צייר בענד ליהודים וטבעו כלל חייך
וולדלי דגש גדלותן כלו כחיך ולה נחלה.

רְעֵיִן מָוקֶם עַל כִּיוֹן (ב' ל"ז נאיס), דָּחָף עַל
גַּב לְגַבְיִ מְלוּוֹת יְשָׁה לְעַד לִין הַסָּה, מִכָּל מִקּוֹס
לְעַיִן עַל כִּיוֹן בְּעַלְךָ זָכָר זָכָר שָׁוֹה נְעַלְךָ וְלֹא בְּעַלְךָ
הַסָּה ע"צ. וּנְלֹא פְּצֹוֹט דְּהַלִּי נְמַי לְעַיִן
גָּדוֹת דְּכֻוּמִיה וְדוֹמָה מִמֶּצֶן נִינְיָדָן לִידָן, וְשׁוֹה
פְּצֹוֹט דְּגָדוֹת סָל עַד שָׁוֹה כְּסָל חַיְיכָא.

רצת. בית האוצר ח"א כלל כזו ד"ה ודע דמה.

ש. דברי רביינו סובב הולך בישוב איזה קושיה בסוגיא דגיטין מב: ע"ש.

שא. גליוני הש"ס גיטין מב: ד"ה מעוכב; ציונים לתורה כלל לב ד"ה בגיטין.

שב. עיין סנהדרין גו: לאמר (לעיל פסוק טז) זו גילוי עריות, ובהמה בכלל עריות, שהרי דרש שם נח. והיו לבשר אחד (להלן פסוק כד), יצאו בהמה וחיה שאין נעשין בשור אחד.

שג. דברי ר宾ו אלה סובב, אם אדם הראשון קיים התורה עד שלא ניתנה, ועל זה מביא דברי הדרבי רודן בזה.